

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.Ček, račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 62.

Sreda 3. avgusta 1927.

Leto II.

Ne za peč, ampak na volišče moramo!

Zločinsko je, da so Gustinčičevi in Klemenčičevi ožji krogi preprečili skupen nastop delavstva v Sloveniji pri volitvah v narodno skupščino. Političen zločin je to, ker se z njim spravlja med delavstvo, ki želi in zahteva enoten nastop nerazporejen in nezaupanje v svojo lastno moč, ki je pri nas sicer že jako velika.

Ljubljanska konferenca socialistov, zedinjašev, strokovnih in kulturnih in gospodarskih zaupnikov in zaupnic (okoli 200) je soglasno sklenila, da pozove še enkrat k skupnemu nastopu, toda ne Gustinčičeva in ne Klemenčičeva ljubljanska klika ni niti odgovorila na povabilo. Jasnejšega dokaza, kdo je zakrivil, da ni mogoč skupen nastop, je s tem podan.

Toda, kaj sedaj?

Sodrug in delavci so odločno zahtevali skupen nastop. V nekaterih krajih so celo sklenili, da se volitve ne bodo udeležili, če ne bo skupnega nastopa pri volitvah. Taki sklepi niso dobri. In reči moramo, da je ljubljanska zaupniška konferenca v tem oziru sklenila drugače in popolnoma pravilno.

Ljubljanska konferenca je rekla:

Poslujemo Gustinčiču in Klemenčiču še enkrat poziv za skupen nastop, če se ta poziv odklonijo, potem vemo, kdo je sovražnik delavske enotnosti in je naša edina dolžnost, da gremo na volilno agitacijo, povemo delavstvu, kdo krši delavsko solidarnost ter spravimo vse zavedno delavstvo na volišče za našo združeno listo, ki je edina pravi izraz organiziranega delavstva v Sloveniji.

Ta sklep ljubljanske konference mora biti svet vsemu delavstvu, ker bo pri tej listi sodelovalo vse organizirano delavstvo.

Sodrug, vi veste, da se pripravljajo Gustinčičevci, kakor je pisala »Enotnost«, za napad na naše organizacije, veste, da Klemenčičev list »Naprej« napada naše strokovne organizacije in ustanove. Ali ni torej sveta dolžnost nas vseh, da s svojim nastopom, s častnim številom glasov in zmago pri volitvah najodločneje manifestiramo proti nakanam, ki imajo namen škodovati našemu zdravemu pokretu.

Ni pa to edini razlog, ki nas sili, da se udeležimo volitev kot proletarci. Imamo še politične in socialne razloge, ki nam naravnost zapove-

dujejo, da se moramo pri volitvah pokazati kot močan politični faktor.

Delavstvo se je s krvjo borilo za volilno pravico. Borilo se je za to pravico, da pove svoje križe in težave v zakonodajnih korporacijah. In sedaj naj bi delavstvo to pravico ne izrabilo, naj bi ostalo doma na dan volitev kakor strahopetni zajec, če zavoha smodnik. Tega delavstvo ne sme in ne sme storiti.

Delavstvo se vendar bori za politični vpliv. Če bi pa ostalo na dan volitev doma, bi bilo delavskih glasov manj, kakor če stori vsak delavski volilec svojo dolžnost. In buržuazija se bo delavstvu smejala, ga bo zasmehovala, pa zavihtela že dovolj krvavi bič še huje nad njim kakor doslej. Opravičeno bi rekla buržuazija in sovražniki delavske enotnosti, da nismo vredni političnih pravic, ki jih imamo.

Delavci, razdiralcem delavske enotnosti in buržuaziji ne smemo napraviti tega veselja, sebi pa ne te velike moralne škode.

Davčna bremena socialne zahteve, beda vpokojencev, beda rudarjev in državnih nameščencev nas kliče na volišče, ne pa za peč. Na volišče nas kliče, da tam dokažemo svojo zavednost, svojo moč in pa svojo pripravljenost na razredno borbo do skrajnih mogočih konsekvenc.

Razumemo srčno željo delavstva po skupnem nastopu, toda delavstvo se mora zavedati, da nimamo nobenih sredstev, da bi prisili diktatorje, ki nočejo skupnega nastopa, ker hočejo našim organizacijam škodovati na vsak način. Sodrug dekalisti in bertonovci so za skupen nastop, toda ožji krožek ljudi je pa vendar sklenil drugače in postavil voljo delavstva na sramotni oder. Zahtevali so skupni nastop, toda kolovodje so enoten nastop odklonili pa basta.

Vsled tega opominjamo sodruge, da napno vse sile za udeležbo pri volitvah, za glasovanje za našo združeno listo organiziranega delavstva Slovenije. Ne sme to organizirano delavstvo nasedati agitaciji, da se ne bi udeležilo volitev, ker bi bila to silna škoda za politični vpliv delavstva v bodoči narodni skupščini in poleg tega bi bilo delavstvo postavljeno v zasmeh buržuaziji in ljudem, ki hočejo imeti razkol v delavskih vrstah.

Delavstvo more imeti dobiček le od enotnega nastopa in ta je v združeni listi organiziranega delavstva.

Vsemu delavstvu!

Združeni delavski volilni odbor je sklical dne 24. julija v Ljubljani široko konferenco vseh zaupnikov brez ozira na strankarsko pripadnost, da na tej konferenci delavci sami upostavijo enotnost v volitvah in vseh političnih akcijah.

Konferenca se je udeležilo okrog 200 zaupnikov iz vseh industrijskih krajev.

Zaupniki so soglasno obsodili vse one, ki nočejo sedaj tako potrebnega skupnega in enotnega nastopa vsega delavstva.

Zato so sklenili, da še enkrat in to zadnjič pozovejo potom, predsedstva konference Dekaliste in Bertonovce k skupnemu nastopu in k združenju v eno samo razredno delavsko stranko.

Ta dopis pravi med drugim:

»1. Za letošnje volitve v oblastno skupščino se je dosegel sporazum med »Dekalisti«, SSJ in »Zedinjenjem«, ne da bi ena skupina zahtevala od druge žaljivih izjav. Zato pojdimo tudi v te volitve na podlagi onih parol, s katerimi je šla »Združena delavska lista« v oblastne volitve. Vsi medsebojni napadi morajo odpasti. Te parole so:

1. Enotnost delavskega razreda.
2. Proti vojni — za mir med narodi.
3. Proti terorju reakcije in preganjanju delavcev, kmetov in nameščencev.
4. Za svobodo tiska, zborovanja in združevanja.

5. Proti vsem izjemnim zakonom, o zaščiti države.

6. Proti gerentstvu in komisarjenju na občinah.

7. Proti vsem novim davkom na delavce, kmete in nameščence.

8. Za odpravo davka na ročno delo in zvišanje eksistenčnega minimuma.

9. Za naložitev vseh davčnih bremen na premožne sloje in za progresivno obdavčenje njihovega imetja ter njihovih dohodkov.

10. Za enotno socialno zavarovanje vseh delojemalcev, tudi kmetijskih v slučaju bolezni, nezgod, brezposelnosti, onemoglosti in starosti in na podlagi samouprave zavarovancev.

11. Za samoupravo šolstva in vseh prosvetnih ustanov ter proti njihovemu zastavljanju s strani centralizma.

12. Za kontrolo delavcev in nameščencev v vseh industrijskih podjetjih.

13. Za stanovanjski zaščito in za graditev stanovanj za delavce in nameščence.

14. Za socializacijo gozdnih veleobratov in čim najboljše izvedbo agrarne reforme brez odškodnine s strani kmetov.

II. Nadalje zahtevamo, da se jasno in nedvoumno izjavite za enotno delavsko socialistično stranko. Kajti sposobni za uspešen boj proti kapitalizmu bomo postali šele tedaj, ko bomo združeni ne samo v »Združeni delavski strokovni zvezi Jugoslavije« in enotni kulturni organizaciji, temveč tudi v enotni politični stranki.

Ako boste odklonili enotno listo in enotno delavsko stranko, Vas bomo smatrali za delavske sovražnike in bomo preko Vas upostavili proletarsko enotnost.

Ker je izšel ta poziv neposredno iz delavskih vrst samih in ne iz kakšne stranke, je vsakdo bil prepričan,

Za enotno delavsko stranko.

Vročja želja vsega našega delavstva je, da bi nastopilo pri volitvah v narodno skupščino z eno samo listo. Socialistična stranka Jugoslavije in skupina Zedinjenje sta storili vse, da bi do tega prišlo. Par neodgovornih elementov pa tega ni hotelo. Vse, kar se rado po blatu valja, se je temu uprlo. Na sijajno obiskanih konferencah v Ljubljani in Mariboru so spregovorili delavski zaupniki sami in zahtevali najodločneje, da se nadaljuje delo, ki smo ga započeli pri volitvah v Delavsko zbornico in nadaljevali pri volitvah v oblastne skupščine. To delo vodi preko utrditve enotnih strokovnih organizacij, preko ohranitve enotnih kulturnih organizacij do ustvaritve enotne in močne delavske socialistične stranke.

Par neodgovornih elementov tega ni hotelo. Par neodgovornih elementov je vrglo tudi delavskim zaupnikom bojno rokavico.

Delavski zaupniki jo sprejemajo in bodo naučili 11. septembra razdirače pameti.

Započeto delo se bo vključilo temu nadaljevalo. Delavstvo pojde preko razbijaške liste, kakor da je ni. Uspeh bo enako lep, kakor je bil pri volitvah v oblastne skupščine.

Preveč smo zadnja leta skusili, da ne bi videli jasno položaja. Kaj vse so delavstvu pri volitvah meščanske stranke že obetale! Narod-

da se Gustinčič in Klemenčič ne bosta drznila zavrtniti in prezreti tega poziva. Zato so delavci-zaupniki že na konferenci izbrali iz svoje srede tudi petorico tovarniških delavcev z naročilom, da naj prisostvujejo vsem pogajanjem in preprečijo vsak poizkus, razbiti skupni nastop.

Toda na iskren, sodružni poziv k skupnemu nastopu niso ti ljudje odgovorili, marveč nadaljujejo z blatenjem in lažmi.

Ko o tem obveščamo vse poštene delavce, ugotavljamo:

Gustinčičevci so odklonili vse pozive k skupnosti.

Kaj morejo odgovoriti vsi delavci na to?

Kakor ste pri oblastnih volitvah obsodili Bernota, ki je proti združeni listi postavil svojo listo, tako obsodite sedaj tudi Gustinčiča in Klemenčiča, ki sta se sedaj odrekla skupnosti z delavstvom in sta se zapisala Bernotovemu razbijanju.

Delavci! Kakor ste požrtvovalno delali za združeno delavsko listo pri oblastnih volitvah, tako morate sedaj še odločneje nastopiti za zmago združene delavske liste nad klerikalci, demokrati in njihovimi pomagači!

Delavci! Na združeni delavski listi kandidirajo pristaši vseh razrednih delavskih strank in delavstvo je s tem samo vpostavilo enotnost v političnem boju.

Gustinčič in Klemenčič sta se za vedno izločila iz delavskih vrst, ko sta odklonila delavski poziv.

Zato se ne pečajmo več z njima in njih okolico.

Vsi delavci socialisti, dekalisti, zedinjaši — v boj proti reakciji in za svoje pravice v znamenju združene delavske liste in enotne delavske razredne stranke.

**Združeni volilni odbor
SSJ in Zedinjenje za
Ljubljansko oblast.**

na skupščina in s temi obljubami izvoljeni poslanci pa so na nje prvi dan pozabili. In lahko so! Vsa javnost se je povpraševala: Kje so delavski glasovi? Kje so delavski poslanci?

Razcepljeni delavski glasovi so se izgubili, meščanskim listam oddani glasovi se niso šteli.

In javnost je rekla: Delavskih glasov ni!

In prišel je udarec za udarcem. Zakaj, na tistega, ki ga ni, se nihče ne ozira.

Brezposelni delavci se puščajo na cesti in gredo v obup v smrt. V tovarnah in revirjih grize duše gnev in obup. Raztreseni delavci po deželi iščejo iz delavskih središč rešilne besede.

Ni pa druge rešitve kot v popolni solidarnosti, v enotni delavski politični stranki, ki mora započeti boj za oblast.

Pred vsem morajo te volitve pokazati, da smo delavci tu in da se politično zavedamo.

Mi smo danes še majhni. Samo 40.000 volilcev dajo delavci iz rudnikov, tovarn in obrti. Samo 25.000 poljedelskih delavcev je popolnih proletarcev. In vendar, ali ne bi bili ti volilci velika politična sila, ako bi bili prežeti z enotno voljo in duhom solidarnosti, ako bi bili politično zavedni. Danes vsega tega ni.

Toliko se pri volitvah obljublja, črno se prikazuje kot belo in belo kot črno, da se delavec rez težko spozna.

To pa je mogoče spoznati, kdo dela za enotno socialistično stranko, v kateri bo prostora za vse poštene proletarce in kdo take stranke noče, kdo dela in kdo živi od blatenja

tistih, ki delajo. Ko pridejo k vam blati, jim povejte:

Hočemo enotno socialistično stranko!

Časi so se temeljito spremenili. Mi spregledujemo in vemo: Blatne duše nas ne bodo vodile k vstajenju!

Vstajenje pa vkljub temu prihaja.

Pomen predstojećih parlamentarnih volitev za SSJ.

Poročilo za oblastni zbor, dne 17. julija 1927 v Celju.

II.

Križa našega parlamentarizma pa ni edin znak, ki obtežuje naše stanje.

Razsulo polit. strankarstvo in neekspeditivnosti, nesposobnost naših vlad pa so povzročili še veliko večje zlo. Državno upravo so prepustili birokraciji, ki jo vodi po trenutnih razpoloženjih posameznih reprezentantov — nimamo nobene linije — ki bi vodila javno upravo, prišli smo v brezzakonje. Prišli smo tako daleč, da pomeni pri nas imeti državno moč v rokah, nič drugega, kakor biti v položaju, nekaznovan kršiti zakon.

Številni slučaji nam prikazujejo to.

Zato krizo uprave sledi druga, težja, **kriza našega gospodarstva** in končno, ker smo slabi in slabiji v našem notranjem, prikazujemo to slabost tudi na zunan — imamo stalne **zunanje krize** in prišli smo tako daleč, da zamore tako mala stvarba, kakoršna je Albanija, ogrožati našo samostojnost in naše državno dostojanstvo.

Vse te številne krize — se zgoščujejo v eno samo veliko in opasno krizo — **v krizo naše duševnosti** sploh.

Poskušajmo si to natančneje ogledati.

Poglejmo si najprej naš vnanje-političen položaj.

Obeležuje ga troje — na eni strani nas stalno ogroža imperializem Mussolinijeve fašistične Italije. Na drugi postojne ravanšne misli nekaterih naših sosedov, ki se čutijo po uspehih svetovne vojne prikrajsani.

Značilno je, da je celo socialističen poslanec Madžarske pred kratkim podal izjavo, da postojne med nami in Madžari še teritorialna vprašanja, ki jih bo treba rešiti, predno se bo moglo govoriti o medsebojnem prijateljskem stanju.

Tretje vprašanje — ki četudi je notranje, nosi značaj vnanjopolitične-

ga, je ne rešeno **macedonsko vprašanje**.

Naš položaj napram našim sosedom ni ugoden. Edin miren sosed nam je Avstrija, z vsemi drugimi pa prihajamo od časa do časa do sporov.

Lepo in prav je nastopiti z izrazom protestov proti imperialističnim stremljenjem Italije proti nam ali, enostransko in neiskreno je, ako pri tem pozabimo na lastne grehe in ne gledamo bruna v svojem lastnem očesu.

Mi ne smemo pozabiti na naš lasten, domač imperializem, ki je prva in glavna krivda naših zunanjih neuspehov.

Na Balkanu skušamo igrati isto vlogo, kakor jo igra Italija napram nam.

Dr. Korošec je govoril z ozirom na našo vnanjo politiko 17. dne 3. julija v Ljubljani prav laskave besede. Rekel je:

»Mi smo hvaležni naši zunanji politiki, da ne izgubi svojih živcev in svojega potrpljenja.«

Drže besede v toliko, kolikor gredo na račun ohranitve miru v slučajih zadnjih diplomatskih sporov z Italijo in Albanijo. — Ali — on s temi besedami v polni meri našo politiko odobrava — on odobrava tudi naše zlo, naš domač imperializem.

Ta imperializem teži preko dosežanih meja — in je stalno ogroženje miru pri nas.

Ugotoviti moramo, da niti en od minulih sporov ni definitivno likvidiran.

Resnično je, da so nam, ob vsi redki naseljenosti naše zemlje, dosežanje meje preozke.

Kot produkcijska zemlja z ekstenzivno produkcijo smo premajhni — tuj kapitalizem nas smatra in izkorišča kot svojo kolonijo. To so vsi naši prijatelji — kapitalisti iz Italije, Anglije, Francije. (Dalje prihodnjič.)

Dnevne novice.

Vsem našim dopisnikom priporočamo, da naj opuste v svojih dopisih vse osebne napade na voditelje delavskih strank. Nimamo namena voditi volilno borbo v znamenju osebnih in medsebojnih borb. Nočemo v tem slediti vzgledom z leve in desne in pomagati deprimirati še bolj delavsko gibanje v Sloveniji. Naš boj velja kapitalizmu, reakciji, politiki socialnega upropaščanja delovnega ljudstva. V tem znamenju bomo vodili volilno borbo. Zavedamo se, da je vprašanje enotnosti delavskega gibanja svetovno vprašanje, ki se bo rešilo od Internacionalne do Internacionalne in zavedamo se tudi, da volitve preidejo, pokret pa ostane. Ne bomo klonili in svojo pot pojdemo v zavesti, da bo naša objektivna presoja položaja, načel in taktike zmagala. Urednik.

Posledice klerikalne socialne politike.

V mariborski kurilnici in delavnici so delavci te dni dobivali »plače«. Mesečni zaslužek je bil tudi to pot res sijajen.

Neki delavec v kurilnici — ime je na razpolago — je dobil **izplačan** kot celokupen njegov gnotni prejemek reci in piši Din 1 (dinar eden). Dobiti bi moral poleg tega enega dinarja še celih **45 para (petinštirideset para)**, pa mu jih niso še izplačali, ker so v tem slučaju pri izplačilu in kalkulaciji težave z drobižem. Zato mu je ta ogromni znesek ostal v dobro za prihodnji mesec.

Dotični delavec, ki je kvalificiran profesionist in ima čedno število službenih let za seboj, bi moral za štiričlansko družino dobiti skupno do 1000 Din, pa je zato tukaj živilsko skladišče, kjer je treba kupiti vsaj kruha za družino, in so nadalje še razni drugi odtegljaji za bolniško blagajno, provizijski sklad, itd. itd. — kratkoma ves njegov masten zaslužek se je reducirjal na Din 1 (eden). In ta delavec ni edini, ki je te dni prejel tako mastno plačo.

S tako plačo se da lepo živeti.

Če ne ravno delavcem, pa onim klerikalnim poslancem in ministrom, z neokrnjeno dnevnicco 300 Din in drugih ministrskih dohodkov, ki jih prejema, da morajo tako skrbno delati na znižanju budžeta za železnice in železničarsko osobje in delavstvo. Prav na mestu je, da izdajajo klerikalci sedaj posebne brožure o klerikalnem delu za železničarje.

Potovanje vlade. Vlada je na potovanju. Prej je bila na dopustu, odnosno v krizi, sedaj je na potovanju. Jugoslovani dajemo že več let vsemu svetu nazoren primer, da se da tudi brez vlade izhajati, odnosno, da bi najboljši izhajali, ako bi vlade sploh ne imeli. Kajti doslej nas je rešilo samo to, kar niso vlade storile, kar so storile nas je samo ugonabljal. Končno se je vlada, ki se menda zaveda, da ni nikjer neobhodno potrebna, preselila v državne salonske vagone in se veselo guga in leta semintja, širom države. Vsi ministri so na potovanju, pravijo časopisi, in delo v Beogradu počiva. Kedaj pa ni delo v Beogradu vedno počivalo. Zato so združenim Jugoslovonom vsilili Beograd kot glavno mesto, ker je pač tradicionalni patriotski običaj Beograda, da počiva. Prav nobena škoda torej ni, če se vlada vozi. Bo toliko hitreje zavozila.

Sodrug Fimmen, tajnik mednarodne federacije transportnih delavcev v Amsterdamu, je poslal na opozorilo krajevne organizacije SSJ v Ljubljani izjavo, v kateri odločno zahteva, da bi bil ob vsedelavskem zletu v Ljubljani podajal časnikarjem nepovoljne izjave o socialistični internacionali, kakor je poročal zagrebški »Morgenblatt« (in dva slovenska lista).

Za stavbo Delavske zbornice v Ljubljani so te dni začeli kopati temelje. S stavbnim delom se bo naglo nadaljevalo in je računati, da bo ogromna stavba v doglednem času pod streho. O tej velikopotezni akciji Delavske zbornice smo že poročali. V tej zgradbi bo dosti prostora za delavske organizacije in ustanove, bo pa tudi lepo število lepih stanovanj. Tudi arhitektonsko bo nova stavba Ljubljani in Miklošičevi ulici v kras. Slovensko delavstvo pozdravlja tudi to pomembno iniciativo Delavske zbornice in se že sedaj veseli svoje zgradbe, ki bo v impozantni in konkretni obliki pričala o nastajanju in uveljavljanju delavskega razreda in njegovega socialnega gibanja pri nas.

Konec »Orlov« na Štajerskem. Odkar vodi klerikalna stranka najgusnejšo gonjo zoper socialistični tisk — z namenom, da ga ugonobi, se od dne do dne opažajo zle posledice tega klerikalnega početja v njenih lastnih vrstah. Najprej so se ji uprli mladini v Ljubljani, sedaj pa še

PAVEL DOROHOV:

Kaplja za kapljo.

(Odlomek iz romana »Golgota«. Prevedel I. V.)

Človek? Ne, noben človek, nego častnik! Ali imam pravico biti človek? Jaz sem prisegel zvestobo Njegovemu Carskemu Veličanstvu... Proti zunanjam in notranjim sovražnikom, proti očetu in materi, ako trebal! Tudi jaz imam mater. Kaj vem, kaj ste naredili z njo? Tudi jaz imam ženo in otroke... Ali vem, kje so? Ali vem, kaj ste naredili z njimi?... Človek... prokleti boljševik.

»Nisem boljševik.«

»Molči... vseeno je... Vsi ste boljševiki! In vi... kaj delate vi? Zabijate žeblje v zvezde na pogonih, eno... tri zvezde — trije žebli... Prokleta sodrga. Kakor s steklimi psi treba postopati z vami.«

Opotegajoč se, stopi častnik nazaj, sede na stol in vzame puško. Čez nekaj časa se umiri. Počasi jame dvigati puško, vedno višje se dviga cev — do čela jetnikovega.

Ustrelil. Bodeča bolečina spreleti jetnika, kakor če nekdo z iglo opraska kožo.

Srce je kakor izginilo in Lomov sam sebe ne čuti več.

»Zbrihtaj se, imam čas!«

Vzame cigaretni etui, ukreše ogenj in kadi. Čaka, da se Lomov zbrihta. Ivan Aleksandrovič odpre oči, iz prsi se mu izvije ječanje.

»Naredite konec — za vse, kar vam je draga vas rotim — naredite hitro... Radi vaše matere, radi vaših otrok!«

»Ne spominjaj moje matere, kanala!«

Besen dvigne puško.

»Glej na bajonet! Odpri oči!«

»Sunite! Samo sunite...«

»Glej na bajonet!«

»Sunite, sunite!«

Helena Ivanovna je prišla k Nataši. Kapa ji sedi na glavi po strani, kuštravi lasje vise na vse strani. Njene oči blodijo.

»Ne veste... Ivan Aleksandrovič...«
Nataša molči.
»Ste slišali... Ivan Aleksandrovič...«
»Kaj, kaj je z Ivanom Aleksandrovičem...«
»Imajo... imajo... Ivana Aleksandroviča...«

Nataša jo prime za ramo in jo posadi na stol. Helena Ivanovna sede in strmi v njo.

»Ne veste... Ivan Aleksandrovič...«
Nataša jo vzame pod roko in jo pospremi domov.

Helena Ivanovna pusti pokorno vse, kar dela Nataša.

In njena lastna nesreča se zdi Nataši sedaj zelo majhna, ko misli na Heleno Ivanovo.

Vsak večer pride visok častnik v klet in sede molče na stol. Čez nekaj časa dvigne puško in jame meriti. Strelja v desko nad jetnikovo glavo kroglo za kroglo. Ko se jetnik onesvesti, čaka, da pride zopet k sebi in strelja dalje. Ko se utruji, odide...

Tako dela sedem dni. Ko pride častnik nek večer zopet, skoči Lomov nenadoma, kakor elastičen kvišku, se ponosno zravna, stegne roko z najestetično gesto in reče ukazujoče:

»Ali niste slišali? V imenu revolucionarnega proletariata vam zapovedujem, da takoj aretirate poveljnika ječe. V štirindvajsetih minutah se ima ustreliti! Brez vsakih okoliščin! Razumete! V štirindvajsetih minutah! Idite!«

Častnik ga pogleda, molči nekaj trenutkov in reče:

»Ta je gotov!«

Obrne se in odide.

V dvorišču združne zveze, v nekem gumnu, leže trupla šest vrst od mesta, na drugem bregu reke, najdejo v snegu tri naga, razmesarjena trupla: Hlebnikovo, Razhoševo in Sotovo. Hlebnikov je imel trinajst ran. Prsa so bila z bajonetom razparana. Želodec in boka prebodeni. Obraz — straš-

na temnordeča maska. Razbite čeljusti kažejo sija-joče zobe — bil je to vrazji smeh. Mesto oči — jamic.

Ženski jok pred trupli, jok kmečkih žensk, ki leže na tleh. Žena Hlebnikova, žena Razhoševa. Počasi vodi Nataša ženo Lomova k truplam. Nataša se je zmotila.

»Pojdiva, Ivan Aleksandroviča ni med njimi.«
Kakor z nevidno močjo vleče Heleno k truplom. Stoji pred njimi in nima moči, dvigniti prte, s katerimi so pokrita. Njene oči strme v Natašo.

»Ivan, Ivan!«

»Pomirite se vendar, Ivana Aleksandrovičeva ni med njimi, pogledite!«

Dvigne prt z mrličev. Helena Ivanovna se vpije v obraze mrličev. Brez glasu šepeta:

»Ne, ne, ni ga!«

Obrne se naglo k Nataši, jo pogleda, kakor tujko in vpraša uljudno:

»Ali veste morda, kje je Ivan Aleksandrovič?«

Zadruga je protestirala. Trupla je fotografirala in sestavila zapisnik. Zapisnik in slike pošlje vladu s protestom.

Se tisto noč so bili aretirani vsi, ki so podpisali zapisnik. Tudi fotograf — negative so uničili. Trupla so nekje zagrebli.

Pogosto se pojavi na ulicah mesta žena z ble- dim obrazom. Njena kapa iz krzna sedi globoko na čelu. Velike, nenavadne oči bleste izpod nje, prodirajo v mimogredoče. Včasih ustavi srečavčega, ga prime za roko in vpraša vljudno:

»Povejte, prosim, ali ste videli Ivana Aleksandroviča?«

Človek se zmede, skrije svoje oči pred njenim nenavadnim pogledom in naglo odide.

Nikdo ne bo znal ženi z blodnimi očmi povedati o njenem ljubljenelem možu. Debele kamene stene in železna vrata Hinkelove kleti hranijo do- bro svoje strivnosti.

(Konec.)

SINALCO

BREZ ALKOHOLA

»Orli« v Mariboru. Orlovski organizacija ni v naprednem in svobodni selnem Mariboru nikoli dosti pomenila, vendar je bilo »Orlov« še vedno toliko, da so se javno vsaj lahko pokazali. Danes pa to ni več mogoče. »Orli« so se dobesedno razšli. Ni jih več. V nedeljo se je vršil namreč v Vuzenici neke vrste zlet in na kolodvoru je pričakovala lepa vrsta tujih »Orlov« mariborske goste z godbo. Ko se je vlak vstavljal, je igrala godba in iz koroškega vlaka so prikobacali — trije uniformirani »Orli«. Mučno situacijo so rešili — s takojšnjim odhodom.

Telovadna akademija v Studenčih. V nedeljo so priredili studenški sodrugi v svoji novi telovadnici telovadno akademijo in veselico. Ta prireditve nam je še enkrat pokazala, koliko zamore delavska vztrajnost in požrtvovalnost. Sodrugi iz Studencev so nas že zadnjič presenetili s svojo impozantno prireditvijo ob priliki otvoritve svoje nove telovadnice, ki so postavili z lastnimi sredstvi, sezidali takorekoč s svojo lastno požrtvovalnostjo. V nedeljo so nam hoteli pokazati tudi že prvič uspehe svojega kulturnega dela v novi lastni zgradbi. In res: ko smo videli prvo skupino otrok, kako že disciplinirano nastopa, pa deklice, pa telovadkinje in končno krepko četo telovadcev, smo šele prav spoznali od kolike vrednosti, od kolikega pomena je delo naših ondotnih sodrugov. Na mladini zidajo, njo vzgajajo v disciplini in zavesti, dobro se zavedajo, da je v mladini bodočnost. Tehnično oceno prireditve še objavimo — za danes pa čestitamo s tega mesta vsem vrlim telovadcem in telovadkinjam, ki so tako v prostih vajah kakor tudi na bradji nastopali in pri skokih v višino in daljavo pokazali nenavadno strumnost in skladnost. Čestitamo obenem spretnemu in podjetnemu vaditelju, čestitamo obenem vsem vrlim starim sodrugom, ki se z vso svojo dobro voljo prizadevajo, da bi telovadnica služila svojemu namenu ter da priklenejo mladino na naš pokret, posvetijo našim kulturnim in borbenim ciljem. Vsem sodrugom in vsem strankinim instancam pa priporočamo, da podpirajo najživahnejše delo naših vrlih sodrugov iz proletarskih Studencev.

Naslikali so se. »Ilustrirani Slovenec« je prinesel povodom obiska gospoda Vukičevića v Mariboru zelo nazorno sliko. Še bolj nazorno kot »Slovenčev« uvodniki v zadnjem blagovestnem vladnem času. Take slike delajo »Ilustriranega Slovenca« še najbolj zanimivega.

Izseljevanje v Novo Zelandijo. Nova Zelandija je ustavila doseljivanje do konca oktobra 1927. V informaciji o položaju v Novo Zelandijo priobčujemo v naslednjem pismu, ki ga je poslal eden naših rojakov iz seljeniškega komisariatu v Zagrebu. V tem pismu se slikajo razmere na ondotnem delavnem trgu tako: »V teklu enega leta se je preselilo veliko število naših rojakov v Novo Zelandijo. Od njih pa se nahaja velik del v veliki bedi vsled pomanjkanja dela. Industrija kaurške smole, pri kateri so bili v prejšnjih letih naši rojaki zaposleni in se od tega tudi preživljali, je danes skoro propadla. Velik del naših ljudi se je vrnil v domovino in je brez sredstev, ker je industrija propadla, da bi našel zopet delo. Brezposelnost veča veliko število angleških priseljencev, ki dnevno narašča. Tuja zemlja ljubi svoje — tako je naš narod pri vsakem delu za inji.«

Jubilejna Kmetijska razstava preložena na prihodnje leto meseca maja 1928. Glavni odbor Kmetijske družbe je v zadnji seji dne 7. julija 1927 sklenil, da se zaradi letošnjih

skupščinskih volitev meseca septembra preloži jubilejna razstava na prihodnje leto meseca maja 1928. Opozorjamo na to vse naše Kmetijske družnice in člane, da za jubilejno razstavo namenjene razstavne predmete ohranijo po možnosti in jih pripravijo za razstavo meseca maja prihodnjega leta. Namesto jubilejne razstave priredi uprava Ljubljanskega velesejma v zvezi z Kmetijsko družbo in drugimi organizacijami letošnjo jesen od 17. do 26. septembra 1927 **Pokrajinsko kmetijsko razstavo** s trgovskim značajem in s sledečimi oddelki: 1. Sadni oddelki; 2. zelenjadni oddelki; 3. mlekarški oddelki; 4. čebelarški oddelki; 5. vinski oddelki; 6. kmetijsko-strojni oddelki. — Priglasje za udeležbo razstavljalcev sprejema uprava velesejma do 25. avgusta 1927.

V zdravalšču »Terma« v Laškem razpisuje Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani za dva zasebna nameščence, svoja zavarovanca, za mesec september za vsakega za pol meseca prosti mesti s prvovrstno preskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopanjem toda brez potnih stroškov. Kolka proste prošnje se vlagajo pri zavodu do dne 15. avgusta opoldne in morajo biti opremljene z uradnim spričevalom, da prosilec nima premoženja in z zdravniškim potrdilom, da boleha na protinski ali revmatični bolezen lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v termalnem kopališču potrebno, da je od 15-dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanje in da prosilec lahko potuje brez spremstva. Prosilec mora navesti, koliko družinskih članov živi z njim v skupnem gospodarstvu in koliko imajo dohodkov.

Iščejo se. Delavci Pirš, Tomažič in Beber, doma baje iz konjiškega okraja, ki so svoječasno bili zaposleni pri tvrdki »Tranit« v Jablanici ob Neretvi pri Mostaru v Hercegovini in ki niso prejeli svoje zadnje plače, naj se javijo in sporoče svoje naslove Delavski zbornici v Ljubljani. Imenovanim je denar, ki jim pripada, na razpolago.

Zadružništvo.

Za ožje stike z ameriškimi delavstvom. Zveza gospodarskih zadrug je poslala svojega predsednika zadružnika Antona Kristana v Ameriko z nalogo, da stopi v stik z ondotnimi delavskimi organizacijami. Anton Kristan obišče v Ameriki tekom meseca julija vse važnejše delavske naselbine. Ob enem se udeležijo kongresa Jugoslovanske podporne jednote, najmočnejše ameriške delavske organizacije. Naše zadruge so živo zainteresirane na tem, da bi poglobila njegova pot stike med njimi in med gospodarskimi organizacijami ameriškega delavstva. Zadružnik Kristan se vrne v Ljubljano sredi meseca avgusta.

Iz delavskega sveta.

Kongres Panameriške federacije

15. julija se je otvoril v Washingtonu peti kongres Panameriške delavske federacije. Na nje so bili zastopani delavci iz Centralne Amerike v takem številu, kakor še nikdar prej. Ni bilo pa delegatov iz republik Argentinja, Brazilija in Čile.

Nekateri vidijo dejstvo, da se delegati iz Argentine, Brazilije in Čile ne udeležijo kongresa, da se širi in narašča antipatija proti Združenim državam v teh deželah. Nasprotna čustva proti Združenim državam kot »severnemu kolosu« se ne občutijo samo v delavskih organizacijah, ampak tudi v trgovskih, kar je bilo opaziti tudi na panameriškem kongresu, ki se je nedavno vršil.

Argentina se jezi zaradi embargata na feso iz Argentine, ki je udarec za živorejce in mesarje, med katerimi so tudi Američani. Brazilija se spominja, da državni departement ni dovolil finančnikom v Wal Streetu reorganizirati njen trg za kavo. Britski trgovski in diplomatični agenti pa tudi niso počasni, kadar je treba vzbuditi protiameriška čustva.

Tajnik španskih delavskih organizacij, Iglesias, pojasnjuje, da ta propaganda na žalost učinkuje tudi na delavske stike z delavci v južnoameriških deželah. Voditelji delavstva pod ekvatorjem, neinformirani o principih Ameriške delavske federacije, češče zmešajo ameriške delavce, eksporterje, tovarnarje in diplomate vse v en koš, kar je pa absolutno zgrešeno.

Ako bo kongres sprejel Iglesiasove predloge, tedaj bo skupina ameriških delavskih voditeljev obiskala Rio de Janeiro, Buenos Aires, Valparaiso, Santos, Montevideo in Santiago, to je glavna središča protiameriške propagande, da pojasni program in taktiko Ameriške delavske federacije. Razumele bodo, da postoji velika razlika med imperialistično politiko podjetnikov in državnega departementa in prijateljskim združnim sodelovanjem ameriškega delavskega gibanja. Ta komisija bi naglašala, da se je ameriško delavstvo krepko in neustrašeno bojevalo proti ameriškemu imperializmu v Mehiki, Kubi in drugih karaibskih deželah in je pripravljeno pomagati delavstvu v vseh latinskih deželah, da se organizira proti domačim in tujim izkoriščevalcem.

Na kongresu so bili navzoči delegati iz Združ. držav, Mehike, Kolumbije, Kube, Nikaragve, Santo Dominoga, Venezgele, Paname, Salvadorja in Portorike. Na četrtem kongresu v glavnem mestu Mehike so bili navzoči delegati iz Nikaragve, Paname, Santo Dominga, Gvasemale, Portorika, Mehike in Združenih držav.

Po izjavi Iglesiasa je glavni namen tega kongresa pojačiti in podkrepiti unije v deželah, ki leže ob Karaibskem morju. Izkušnje, ki so bile pridobljene pri organiziranju delavcev v Mehiki, se vporabijo za pojačanje delavskih organizacij v Centralni Ameriki in na otokih v Karaibskem morju. Stavbinski delavci bodo služili kot hrbtnica za delavsko organizacijo. Ti bodo pomagali drugim industrijskim delavcem, ki jih ni izredno veliko v karaibskih pokrajinah, ustanoviti delavske strokovne organizacije.

Te delavske organizacije bodo pa zopet pomagale organizirati poljske delavce, ki tvorijo največjo skupino delovnega ljudstva v teh deželah. Iglesias prizna, da je to ogromno delo in da bodo v bodočnosti veliki boji s podjetniškimi krogi, preden bodo uspehi vidni. Da se ti delavci dajo organizirati, meni Iglesias, dokazuje Mehška delavska federacija.

Kitajske žene protestirajo proti hišam sramote v Šanghaju.

Kitajske žene v Šanghaju so se poslužile ženskega oddelka nacionalistične stranke v Nankingu, da so izrekle indignirani protest proti ustanovitvi hiš sramote v mednarodnih naselbinah, da zahajajo vanje britski in ameriški vojaki.

Protest naglašajo, da se v teh hišah nahajajo kitajska dekleta, stara pod petnajst let. Dalje se izjavlja v protestu, da je namen revolucije emancipirati žene in da je poniževalno in sramotno, da bi kitajsko žensvo teptala železna peta inozemskega imperializma.

Naročajte in širite »Delavsko Politiko«! Zahtevajte jo v vseh lokalih, kamor zahajate! Kupujte edine v trgovinah, katere inserirajo v delavskih listih! Podpirajte svoj tisk, ker s tem jačate svojo moč!

Vič-Glince.

Za socialistično občino.

V naši občini se vršijo prav dobro obiskani volilni sestanki za občinske volitve. Na sestanku v Združnem domu je podal župan s. Petrovič stvarno in lepo poročilo o dosedanem delovanju našega kluba v občinskem svetu. Povdarjal je, da smo bili v sedanjem občinskem svetu manjšina, imeli smo od 33 odborikov samo 12, pa smo vendar precej dobro vozili. Ko smo prevzeli veliko odgovornost, smo si začrtali svoj komunalni program, katerega smo ves čas uveljavljali. Naša občina se od

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s »CLIO« šumečo limonado.

dneva do dneva bolj razvija ter že davno nima več značaja kmečke občine, temveč industrijske mestne občine. Ko smo prevzeli občino, so bila pota in hodniki zanemarjeni, odnosno hodnikov sploh ni bilo. Ljubljanci, kolikor so ob nedeljah prišli v na škraj, so zabavljali in so drugokrat rajši izostali. Za ceste in hodnike smo porabili v treh letih 161.000 Din. Treba pa bo v tem oziru še mnogo napraviti.

Regulacija potokov in jarkov.

Občina leži v ravnini, odtod vlaga in nesnaga. Kanalizacija se bo dala še le takrat izvesti, ko bosta Gradaščica in Glinščica regulirani. Ko bo pri Gradaščici 2.50 m padca, se bo voda tudi bolj odtakala. Z regulacijo Gradaščice se bo še začelo letošnje leto, zato je že preskrbljeno v proračunu. Kanalizacija, ki bi bila nujno potrebna, bi pa stala mnogo denarja; mogoče bo rešiti to vprašanje le postopoma.

Razvoj šolstva.

to je kardinalna točka. Imamo lepo šolsko poslopje in 7-razredno šolo. Zahtevali smo pa tudi meščansko šolo. Ukinili naj bi se 3 razredi osnovne šole in nadomestili z meščanskimi razredi. Višja šolska oblast nam je to zavrnila, in zahteva za meščansko šolo samostalno poslopje. Pri iskanju denarnih virov smo naleteli na težkoče, ki se bodo dale težko premostiti. Dosedaj izdamo 30 odstotkov vseh dohodkov samo za šolo.

Izdatnejša skrb za občinske reveže.

Za reveže se je poprej silno malo skrbelo. Mi smo jim položaj znatno izboljšali, toda še daleko ne tako, kakor bi to moralo biti. Preskrbeli smo jim vsaj streho, ter zvišali podpore. Naše delavstvo je po veliki večini v mestu zaposleno, tam pusti vso svojo mladost in moč, če pa je treba v starosti in onemoglosti zanj skrbeti, pa mora to storiti naša občina, ki pač pri svoji najboljši volji ne zmore vsega. Ze iz teh razlogov bo treba misliti na inkorporacijo v mestno občino. Le velika občina lahko vse to izvede, kar mali ni mogoče.

Odpomoč stanovanjski bedi.

Na tem polju se je veliko napravilo. Občina je prevzela za 2.800.000 Din garancije za posojilo pri stavbni zadruzi Stan in Dom. Zgradilo se bo okoli 40 hiš, po večini z dvema stanovanjima. Za slučaj, da se ukine zakon o najemnikih, je preliminiranih 100.000 Din za barake, v katerih se bo pripravilo zasilna stanovanja.

Vodovod.

Silno trpimo tudi na slabi pitni vodi. Gosta naselbina pa pitno vodo še poslabša. Imamo dva načrta. Najeti posojilo ter izvesti vodovod na enkrat; to bi stalo 2 milijona Din, ali pa zgraditi tudi vodovod le postopoma. Obljubljena nam je državna podpora. Bomo videli! Vodovod je nujno potreben, sicer nam preti epidemija.

Razsvetljavo

smo dovršili v polni meri. Imamo lepo javno razsvetljavo, ki je ponos naše občine.

Državni kolodvor

za osebni in tovarni promet bi bil velikega gospodarskega pomena. Le v tem je težava, da bi ga morala občina na svoje lastne stroške zgraditi. To bi stalo 1.500.000 Din. Pri finančnem vprašanju pa vsaka stvar običi.

Cestna železnica

nam je zasigurana in bo najbrže že drugo leto izgrajena.

To je bilo poročilo našega župana o delovanju občinskega sveta. Po tej poti bo treba naprej in to naj velja tudi za naš bodoči komunalni program. Ne smemo delati programov, ki bi jih ne mogli uresničiti. Vse drugo je treba v smislu interesov ljudstva reševati sproti. Govornikova izjava smo vzeli z odobravanjem na

znanje. Na to je sledila živahna in stvarna nebata, ki je delala čast tujkajšnjemu delavstvu, ki popolnoma obvlada in razumeva komunalne zadeve. Vičanom se ne bo težko za odločiti pri volitvah dne 7. avgusta. Vs brez izjeme bodo glasovali za Delavsko listo, ki bo imela na volišču zadnjo skrinjico.

Klerikalni shod v Sp. Šiški.

Dne 25. tm. se je vršil v Sp. Šiški v gostilni Batič volilni shod za železničarje, ki ga je sklicala SLS.

Shoda se je udeležilo okrog 100 železničarjev vseh struj in en mežnar iz radovednosti, kako se bodo klerikalni poslanci prali pred železničarji, kako bodo zagovarjali redukcije in vse gorje, ki tlači železničarje in ves del. razred, od onega časa, odkar se klerikalci tako silno trudijo, da bi ustvarili raj na tej zemlji vsem stanovom, v prvi vrsti seveda železničarjem in delavcem, ker so ti klerikalcem baje tako zelo pri srcu. (Kroglice delavcev namreč.)

Predsedoval je shodu g. Orehek, bančni ravnatelj (pristen proletarec). Kot prvi govornik je nastopil bivši žel. mnister g. Sušnik, ki se je v enournem govoru trudil na vse kripnje, kako bi navzočim železničarjem dokazal, da so redukcij osobja in plač krivi drugi, samo klerikalci ne, ter da so se oni trudili kot tigri in levi, za zboljšanje železničarskega in delavskega stanu. Da pa njih trud ni imel uspeha, pravi g. Sušnik, je kriva miselnost gotovih ljudi tam doli v Beogradu, ker ne razumejo naših potreb, potem splošno težko finančno stanje države in pa višji državni interesi. Radi teh višjih državnih interesov je baje vstopila SLS v vlado in je radi teh tudi pomagala izvršiti to, kar se je izvršilo. In še nekaj je rekel g. Sušnik, da je krivo neuspeha. Slovenski železničarji niso pri zadnjih

volitvah v zadostnem številu vrgli kroglice v klerikalno kišto. To je pa res grozno... Pa vzemimo stvar resno. Če dajo vsi slovenski volilci z dr. Cekinom in avantgardo Marcela in z vztrajnim Bernotom vred svoje kroglice v klerikalno kišto, bo šlo namesto 20, celih 26 tigrov v Beograd. In ti bodo na mah spreobrili miselnost svojih zaveznikov radikalov, katerih je sama dobrota, kot naših klerikalcev. In ta vzorni režim se bo namah lotil delavskega in železniškega vprašanja in ustvaril raj. Ne boš zviti kljukec. S tem modrovanjem se pa niso strinjali železničarji, ter so z ogorčenimi medklci dali duška svojemu čustvovanju. To pa ni bilo po godu g. tigrom in g. proletarcev Orehek je vedno grozil s policijo, kdor ne bo tiho in mirno poslušal modrovanja in samohvale g. Sušnika.

Za njim je nastopil kaplan g. poslanec Smodej (zopet ročni delavec), ki je ponavljal isto pleve kot njegov predgovornik samo s to razliko, da je hvalil sebe in g. Žebota še bolj, kot pa njegov prednik. Seveda so bili železničarji zopet drugačnega mnenja in g. bančni ravnatelj so ponovno poslali mežnarja po policaje. Ni pa prišel iz dvorane, ker je bil pri vходу premočan kordon železničarjev, ki bi z lahkoto očistili dvorano klerikalne samohvale, brez policajev, če bi hoteli.

Nato je dobil besedo naš sodrug Miklošič, ki je v daljšem stvarnem govoru pojasnil navzočim železničarjem, kje je vzrok gorja in mizerije, ki ga prenaša delavski razred z železničarji vred. Dokazal jim je, da so si tega sami krivi, ker so celih 7 let vedno nasedali obljubam, sedaj eni, sedaj drugi meščanski stranki. Te pa niso bile in nikdar ne bodo v stanu rešiti delavskega vprašanja tako, kot to zahteva delavski interes. To je naspromptno interesom meščanskih strank. Naravno tudi slovenske ljudske stranke. Tega vprašanja te stranke

ne morejo rešiti, tudi če bi hotele, ker zastopati v eni sapi interese kapitalista, tovarnarja, veleposestnika, bankirja in železniškega delavca, oziroma uslužbenca, je po zdravem človeškem razumu nemogoče. Saj smo imeli od prevrata sem že nešteto vlad, sestavljenih iz meščanskih strank vseh mogočih kombinacij. A vse so imele poleg drugih slabosti edino to lepo lastnost, da so se navednost kosale med seboj, katera bo delavca in železničarja bolj do golega slekla. In to se jim je z družinimi močmi sijajno posrečilo. SLS ni delala med njimi nikake izjeme. Ravno za časa vladanja SLS so se izvršila najtežja poslabšanja, katere pa hoče hinavsko naprtiti drugim, računajoč pri tem na nezavednost delavskih slojev. Res, velika je še nezavednost med delavstvom, ali današnje obupno stanje, ki so ga zakrile vse meščanske stranke z SLS vred, je pa odprlo tudi najbolj zaslepljenemu oču, da ne bo nikdar več dal svoje kroglice v skrinjico svojega krvnika.

Delavsko vprašanje more edino le rešiti močna razredna delavska stranka. Stranka delavskega razreda, ki ima interes na delavskih vprašanjih. Da je tako, vam služijo za vzgled druge kulturne države in pa vzgled nekdanje in sedanje delavske socialistične stranke v Avstriji. V vseh državah na svetu pa, kjer delavski razred iz nevednosti, ob volitvah podpira in voli kapitalistične poslance in zastopnike, živi delavski razred v takem brezpravju, v taki revščini, bedi in obupu, kot je to pri nas. Kadar bo pa delavski razred mislil ob volitvah s svojo glavo, ne z glavo kapitalističnega agenta in bo, predno bo vrgel svojo kroglico v kako skrinjico, pomislil na svoje urne plače, na svojo brezposelnost, na svoje raztrgane in bose otroke, ter bolne žene, ter na razkošnost in razsipnost onih slojev, katerim delavec kot živina gara, tako, da se lahko vsled

bede in pomanjkanja obesi, ne bo vrgel kroglice v skrinjico meščanskih sleparjev, ampak v skrinjico delavca trpina.

Železničarji in delavci bodo dne 11. septembra svoje kroglice zaupali edino svoji delavski stranki. V tiste skrinjice pa, kamor mečejo svoje kroglice bančni in železniški ravnatelji, fabrikanti, trgovci, veleposestniki in bankirji s škofom vred in izvozniki, ne bo ne delavec ne železničar svoje kroglice nikdar več vrgel.

Železničarji pravimo kot en mož: Ali je smatrala SLS, kot to piše »Slovenec«, za višji državni interes, da pomaga pri redukcijah na železnici in odvzame onim delavcem, ki imajo nad 3 Din urne plače, še tam proč, ter mu zraven tega naloži še davek na ročno delo? Ali je to višji državni interes, da odvzame državnim nastavljenim legitimacije, ter jih podeli vsem ministrom — bivšim in bodočim — do smrti, podeli duhovnikom legitimacije za polovično vožnjo, železniškim miloščinarjem, vdovam in sirotam jih pa odvzame. In vse to v času, ko polovica delavskega razreda ali nima dela in zaslužka ali pa dela pod najslabšimi pogoji in ko se vrste samomori med proletarci dan za dnem. Če smatrajo gospodje vse to za višji državni interes — potem naj smatrajo za višji državni interes še to, da ne bodo hodili več okoli delavcev — volilcev lagat in se prat — tu lovit proletarske kroglice.

Gg. Sušnik in Smodej sta skušala izbrisati vtis teh stvarnih konstatacij, češ, da so besede s. Miklošiča gola demagogija, kar se jima pa ni posrečilo.

K besedi so se oglašili še ss. Mikec in Prijatelj, ter končno še naš slavni Dežman Pavle, ki pa ni vedel, komu bi delal večje poklone: radikalcem in klerikalcem.

Le roke proč gg. Smodeji, Sušniki, Pavleti et comp! **Odklenkalo je — za to ste sami preskrbeli.** Železničarji smo na pohodu in ustvarjamo nov, močan zedinjen politični pokret, ki bo šel svojo razredno pot in vam ne bo dal več nobene Zaloške ceste! 11. septembra se vidimo pri volilnih skrinjicah.

Železničar—Zedinjaš.

Študenti pri Mariboru.

V soboto dne 6. avgusta ob pol 8. uri zvečer se bo vršil v gostilni Klemenčak volilni shod, katerega sklicuje kraj. organizacija SSJ. Vabimo uljudno vse volilce, delavce, posestnike in obrtnike, da se tega važnega shoda polnoštevilno udeležijo. Govorniki iz Maribora. — Odbor.

Iz uprave.

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse p. n. naročnike, da takoj poravnajo naročnino. Vse one, kateri se že vnaprej plačali, pa prosimo, da položnice shranijo za prihodnjico.

RAZPIS.

Krajevni šolski odbor v Trbovljah odda potom pismene ofertalne licitacije sledeča dela za

zgradbo meščanske šole v Trbovljah:

Mizarska dela, ključavničarska, pečarska, pleskarska, slikarska, steklarska dela; dobavo pohištva, telovadnega orodja in zastorov, dobava in inštalacija centralne kurjave in vodovoda.

Načrti so v pogled v uradnih urah pri županstvu trga Trbovlje, kjer se tudi dobe nastavki proračunov za posamezna dela po 10 do 20 Din za en izvod.

Ponudbe je vložiti zapečateni in pravilno kolekovane najkasneje do 13. avgusta t. l. do 12. ure dop., za vsa razpisana, ali pa tudi za posamezna dela.

Krajni šolski svet si pridržuje pravico oddati dela po svojem prevdarku, ne glede na najnižjo ponudbo.

TRBOVLJE, dne 29. julija 1927.

Krajni šolski odbor.

RAZPIS.

Županstvo trga Trbovlje odda potom ofertalne licitacije sledeča dela za

zgradbo osemnajst družinske stanovanjske hiše v Hrastniku:

Mizarska dela, ključavničarska, kleparska, pleskarska, slikarska in steklarska dela.

Načrti so v pogled v uradnih urah pri županstvu trga Trbovlje, kjer se tudi dobe nastavki proračunov za posamezna dela po 5 do 10 Din za en izvod.

Ponudbe je vložiti zapečateni in pravilno kolekovane najkasneje do 13. avgusta t. l. do 12. ure dop., za vsa razpisana dela.

Županstvo si pridržuje pravico oddati dela po svojem prevdarku, ne glede na najnižjo ponudbo.

TRBOVLJE, dne 29. julija 1927.

Župan I. Sitar.

Zbirajte za tiskovni sklad

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni težji. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na **zavarovalno znamko D. P.**

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Šrečke razredne loterije

$2\frac{1}{2}\%$ vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

Ali ste že preizkusili „PROJA“ ječmenovo kavo?

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.